

Brottsutvecklingen i riket

Augusti 2016, Nationellt bedrägericenter

Diarienummer: A116.272/2015

Polismyndigheten 2016

Augusti 2016

Antalet anmälda bedrägeribrott (kapitel 9) har ökat med drygt 20 procent de första åtta månaderna 2016.

När det gäller bidragsbrotten har inflödet ökat med drygt 32 procent.

Den brottskod som ökar mest är Datorbedrägeri som ökade med 50 procent föregående år. Anmälninginflödet under de första åtta månaderna 2016 har ökat med drygt 74 procent jämfört med samma period i fjol. Det handlar uteslutande om olika former av identitetsintrång, till viss del genom kreditköp i andra personers namn men framförallt om så kallade CNP-bedrägerier där stulna kortuppgifter nyttjas för köp online.

Även kontokortbedrägerierna har ökat och inflödet är 22 procent högre än vad det var vid samma period i fjol. NBC har gått igenom ett slumpmässigt urval av anmälningar inom brottskoden som visar att ökningen till stora delar beror på CNP-bedrägerier. Dvs anmälningar som egentligen borde kodalas in under Datorbedrägeri.

När det gäller åldringsbrotten har inflödet ökat markant under de senaste månaderna vilket kan bero på att det under perioden pågått större brottsserier. Inflödet är under de första åtta månaderna år 21 procent högre än vad det var vid samma period föregående år.

Automatmissbruken, som till stor del består av shoulder surfing, har minskat med omkring 12 procent. Minskat har även Bedrägeri med hjälp av internet, som framförallt består av annonsbedrägerier och kreditköp i andra personers namn, med omkring 10 procent. Detsamma gäller fakturabedrägerierna som under de första åtta månaderna 2016 har ett inflöde som är omkring 16 procent lägre än vad det var under samma period i fjol. Inflödet har dock ökat kraftigt den senaste månaden.

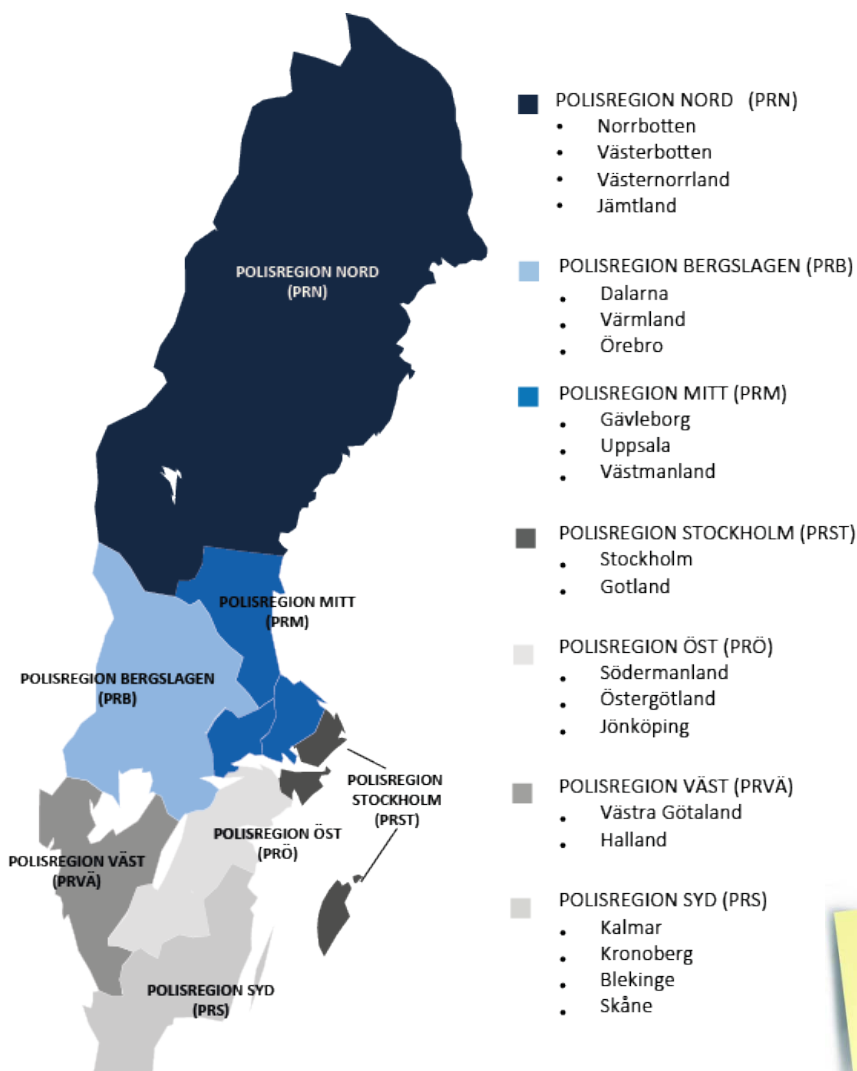
Närmare 60 procent av det totala inflödet av bedrägerianmälningar på nationell nivå bygger på någon form av identitetsintrång. Av den anledningen har NBC valt att studera och redovisa identitetsintrången kopplat till bedrägeri separat. Resultatet visas på sidan 10.

Fr.o.m. den 1 juli har vi en ny brottskod – olovlig identitetsanvändning. Antalet anmälda fall av olovlig identitetsanvändning uppgick till 1701 stycken under augusti månad.

Kontaktuppgifter Brottsutvecklingen:

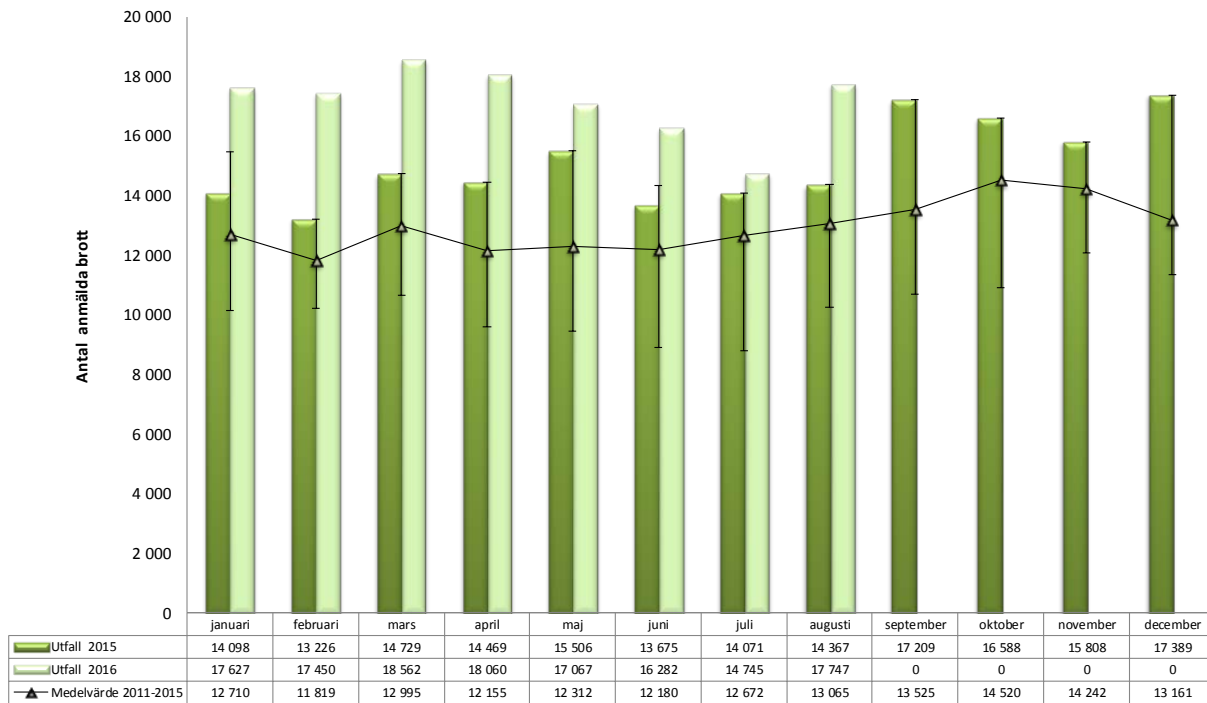
Nina Jelter nina.jelter@polisen.se

Nicklas Allvin nicklas.allvin@polisen.se

Statistiken är baserad på antalet anmälda brott och inte antalet polisanmälningar.

Brottskod 09

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	1 028	904	986	
Polisregion Bergslagen	1 122	1 085	1 261	
Polisregion Mitt	1 311	1 273	1 599	
Polisregion Stockholm	4 669	4 314	5 339	
Polisregion Öst	1 498	1 221	1 387	
Polisregion Väst	3 014	2 690	3 162	
Polisregion Syd	3 640	3 258	4 013	
Totalsumma	16 282	14 745	17 747	

Sammanfattning

- Närmare 60 procent av det totala inflödet av bedrägerianmälningar på nationell nivå bygger på någon form av identitetsintrång.
- Inflödet de första åtta månaderna 2016 är drygt 20 procent högre jämfört med samma period föregående år.
- Ökningen ligger framförallt inom brottskoden datorbedrägeri.

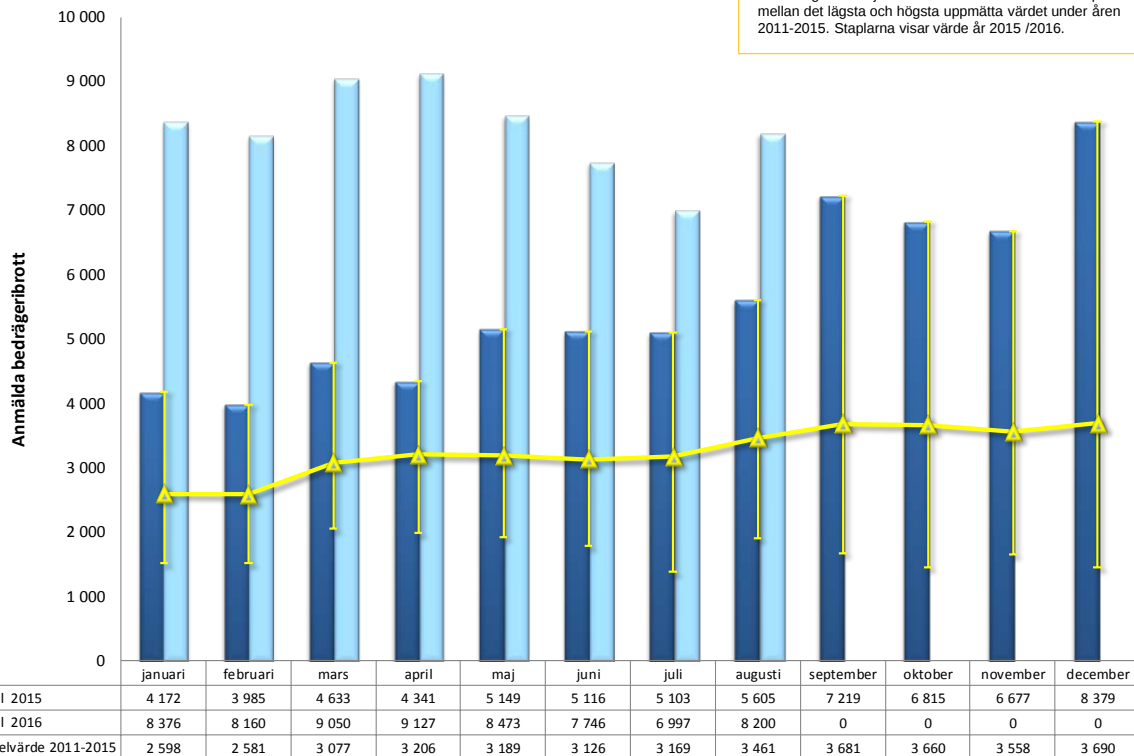
Information

- NBC har tidigare informerat om svårigheten att tyda statistiken gällande bedrägerier. Detta då det saknas samsyn kring hur de olika bedrägeribrotten ska kodas och således är det svårt att endast utifrån de befintliga brottskoderna få en uppfattning om hur brottsligheten ser ut och vilka brottsupplägg som dominerar inom respektive brottskod. Av denna anledning genomförde NBC under 2014 en djupstudie där 1500 slumpvis utvalda brottsanmälningar härrörandes från brottskoderna 0901, 0906 samt 0913 analyserades.
- Eftersom bedrägeribrottsligheten ständigt förändras har vi nu genomfört en liknande studie där 1800 brottsanmälningar från ovannämnda brottskoder analyserats. NBCs utskick och beskrivning rörande brottsutvecklingen kommer fr.o.m. januari 2016 att baseras på denna analys.
- Mätnoggrannheten som vi använt oss utav ligger inom +/- 4 procents intervallet.
- NBC gjorde under april månad ytterligare en djupstudie, denna gång avseende brottskod 0904.
- NBC har fr.o.m. 2016 även valt att revidera vilka bedrägeribrott som ingår i begreppet identitetsintrång. Se separat info under identitetsintrång.

Datorbedrägeri - Brottsskod 0901

Läsanvisning till diagrammen

Linjen är medelvärdet under åren 2011-2015. Det tunna strecket genom linjen som visar medelvärdet är det spann mellan det lägsta och högsta uppmätta värdet under åren 2011-2015. Staplarna visar värde år 2015 /2016.

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	490	450	493	
Polisregion Bergslagen	517	540	602	
Polisregion Mitt	699	677	893	
Polisregion Stockholm	1 981	1 704	2 237	
Polisregion Öst	714	601	612	
Polisregion Väst	1 468	1 428	1 538	
Polisregion Syd	1 877	1 597	1 825	
Totalsumma	7 746	6 997	8 200	

Information

- Datorbedrägerierna består till 86 procent av kort och kreditköp i annans namn, dvs. att brottet inletts med ett identitetsintrång. 71 procent utgörs av CNP bedrägerier och drygt 14 procent av kreditbedrägerier.

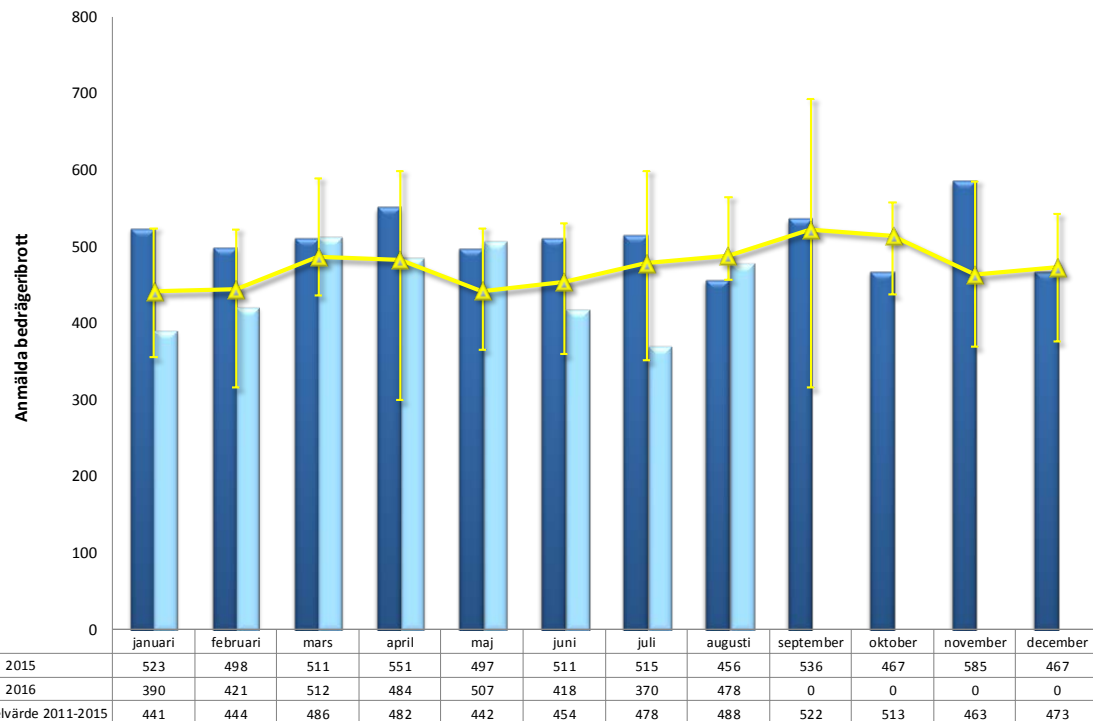
Sammanfattning

- Brottsskoden datorbedrägeri ökade med 50 procent under 2015.
- Anmälningstillflödet under det första åtta månaderna 2016 är 74 procent högre än vad det var vid samma period i fjol.
- Det handlar framförallt om s.k. CNP-bedrägerier där onlineköp genomförs med stulna kortuppgifter, företrädesvis hos utländska företag.

Aktiviteter

- NBC driver CNP-frågan på flera sätt, bl.a. genom att regelbundet medverka i olika medier för att öka allmänhetens medvetenhet om problematiken och hur användaren kan skydda sig. Detta förväntas även öka efterfrågan på tjänster som skyddar/låser korten mellan betalningstillfällena. På sikt måste systemet med CVV-koderna förändras i grunden.
- Det pågår ett strukturerat arbete inom Europol rörande CNP problematiken, NBC ingår som representant för Sverige och bevakar utvecklingen.
- Under oktober månad deltar Sverige genom MSB och i nära samverkan med NBC, i Europeiska informationssäkerhetsmånaden. I år kommer fokus ligga på Identitetsintrång och framförallt s.k. CNP- bedrägerier.

Automatmissbruk - Brottsskod 0902

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	25	12	20	
Polisregion Bergslagen	17	14	30	
Polisregion Mitt	25	28	57	
Polisregion Stockholm	155	134	167	
Polisregion Öst	38	29	21	
Polisregion Väst	70	72	97	
Polisregion Syd	88	81	86	
Totalsumma	418	370	478	

Information

- Automatmissbruk avser missbruk av automat genom att någon olovligen använder någon annans kontokort (betal- eller kreditkort), falska eller främmande sedlar eller mynt samt andra för automaten inte avsedda föremål.
- Inom brottsskoden ligger till stora delar fenomenet shoulder surfing vilket innebär att gärningspersonen kommer över målsägandes pinkod till kontokortet varefter kortet stjäls och uttag görs.
- Fr.o.m. januari 2016 ingår automatmissbruk i definitionen identitetsintrång.

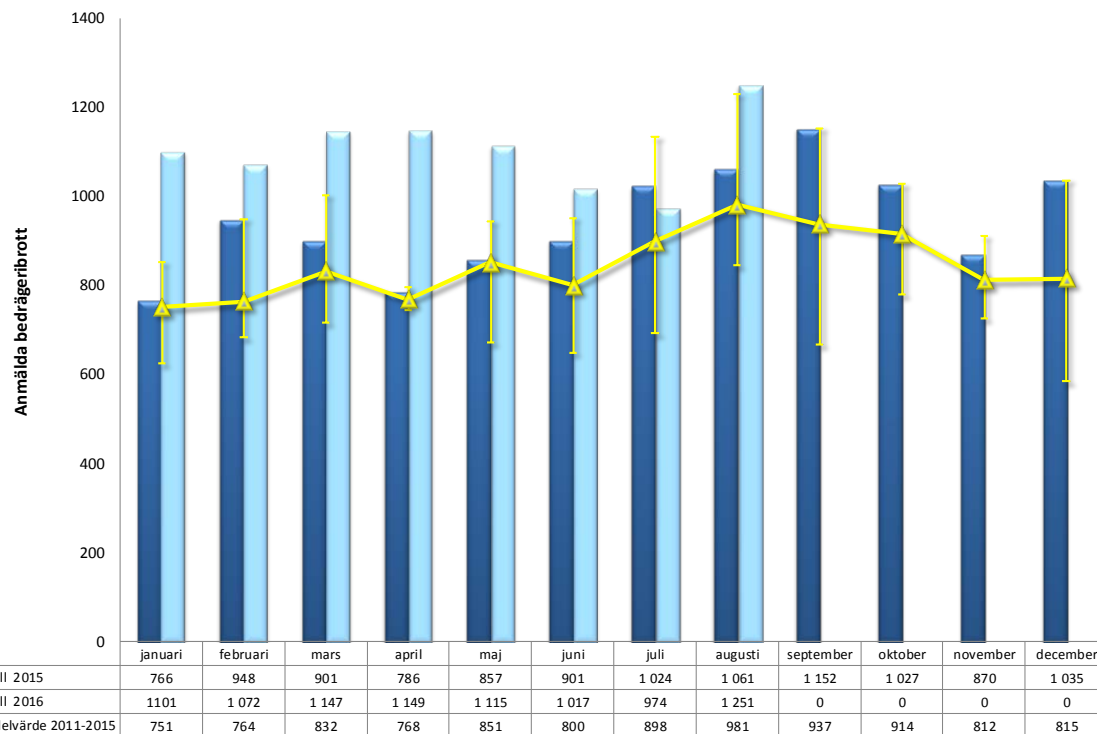
Sammanfattning

- Automatmissbruken minskade med drygt 6 procent under 2015.
- Anmälninginflödet under de första åtta månaderna 2016 har minskat med nästan 12 procent jämfört med samma period i fjol.

Aktiviteter

- Aktiviteter rörande shoulder surfing arbetas med inom ramen för NBC preventionsarbete mot äldre.

Kontokort - Brottscod 0904

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	64	51	55	
Polisregion Bergslagen	73	72	97	
Polisregion Mitt	74	65	108	
Polisregion Stockholm	289	319	425	
Polisregion Öst	82	75	81	
Polisregion Väst	188	177	195	
Polisregion Syd	247	215	290	
Totalsumma	1 017	974	1 251	

Information

- Med anledning av det ökade inflödet gällande brottscoden 0904 har NBC gjort en djupstudie av inflödet.
- Studien visar att brottscoden till 41 % består av brottstypen Card present (CP), dvs kortköp med fysiskt kort, och till 47 % av CNP bedrägerier.
- Fr.o.m. januari 2016 ingår kontokortsbedrägerier i definitionen identitetsintrång.

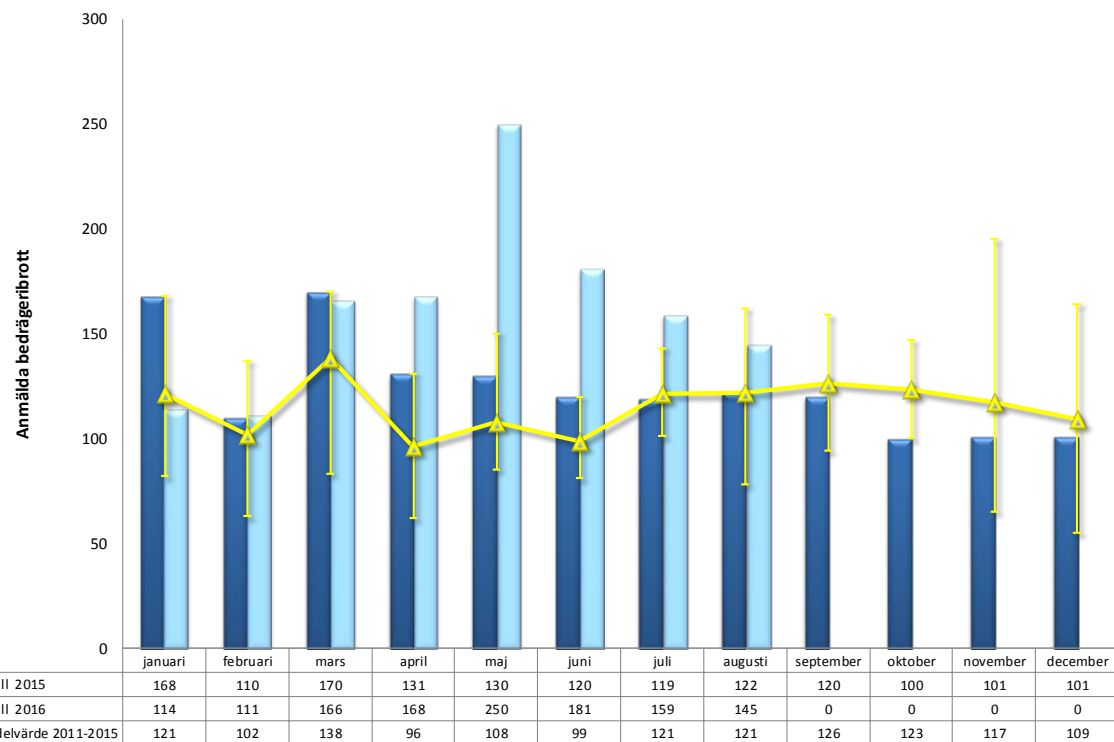
Sammanfattning

- Kontokortsbedrägerierna ökade med drygt 6 procent under 2015.
- Anmälninginflödet under de första åtta månaderna 2016 är drygt 22 procent högre jämfört med samma period föregående år.
- Den djupstudie som NBC gjort visar att det ökade inflödet beror på CNP-bedrägerier. Närmare 50 % av inflödet till brottscoden 0904 består av CNP bedrägerier.

Aktiviteter

- Nationell brottsförebyggande strategi som innebär att NBC i samverkan med PRO, SPF och BOJ tagit fram ett utbildningspaket för äldre personer. Inom ramen för utbildningspaketet lyfts även vikten av att ha sina kontokort under uppsikt.

Funktionsnedsatt - Brottsskod 0905

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	8	9	7	
Polisregion Bergslagen	10	12	5	
Polisregion Mitt	20	15	9	
Polisregion Stockholm	69	65	75	
Polisregion Öst	21	15	11	
Polisregion Väst	32	19	21	
Polisregion Syd	21	24	17	
Totalsumma	181	159	145	

Information

- I Brås klassificering av brott går att läsa att *Brott mot funktionsnedsatt avser brott mot person som uppfattats ha nedsatt motståndskraft till följd av hög ålder, fysiskt eller psykiskt funktionshinder, vilket gärningspersonen har utnyttjat (tidigare kallat "äldringsbrott")*.
- Oftast handlar det om olika former av vilsledanden där gärningspersonen aktivt tar kontakt med den äldre för att komma över pengar eller kontokort och kod.

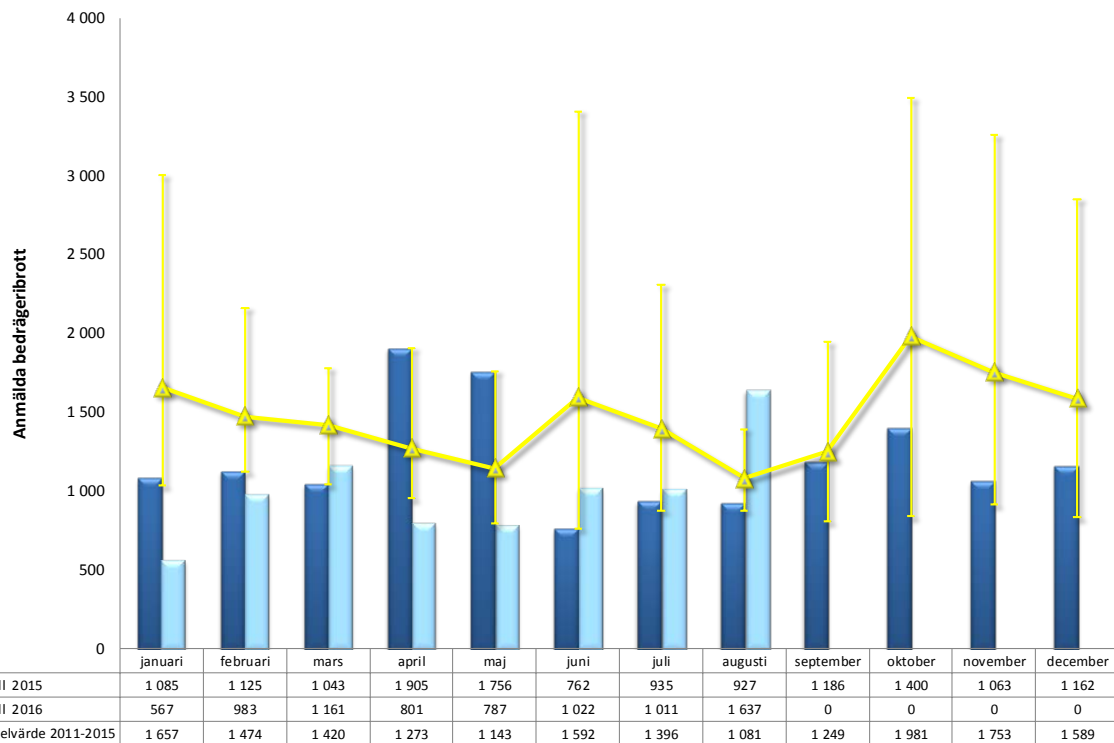
Sammanfattning

- Bedrägerier mot funktionsnedsatta ökade med cirka 2 procent under 2015.
- Anmälningstillflödet under de första åtta månaderna 2016 har ökat med omkring 21 procent jämfört med samma period i fjol.

Aktiviteter

- De senaste månaderna har det skett en markant uppgång av inkomna anmälningar vilket beror på större brottsserier som pågått under perioden.
- Ett flertal personer sitter fortfarande häktade runt om i landet och utredningar pågår. Trots detta inkommer det fortfarande anmälningar kring samma modus vilket kan tyda på att inte alla gärningspersoner är identifierade än.
- En utvärdering av det äldringsspaket NBC tog fram i samarbete med PRO, SPF och BOJ pågår.
- NBC har genomfört riktade massmediala insatser för att upplysa och medvetandegöra målgruppen den senaste tiden.

Fakturabedrägeri - Brottsskod 0912

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	77	37	38	
Polisregion Bergslagen	53	39	67	
Polisregion Mitt	52	68	67	
Polisregion Stockholm	478	523	730	
Polisregion Öst	57	48	86	
Polisregion Väst	148	92	173	
Polisregion Syd	157	204	476	
Totalsumma	1 022	1 011	1 637	

Information

- Anmälningar rörande fakturabedrägerier har minskat de senaste åren men under 2015 vände trenden och inflödet ökade igen.
- Inflödet under de första sex månaderna 2016 verkar dock ha återgått till de lägre nivåerna som uppvisades under 2014.

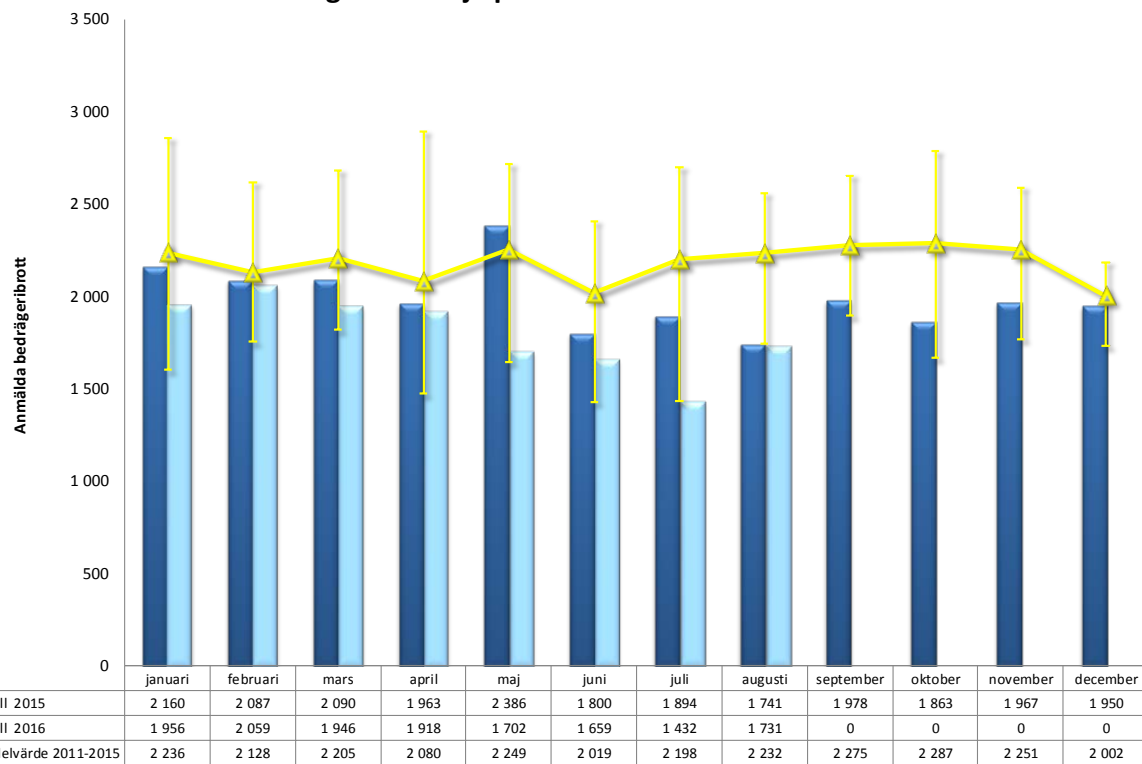
Sammanfattning

- Antalet anmälda fakturabedrägerierna ökade med drygt 5 procent under 2015.
- Anmälninginflödet under de första åtta månaderna 2016 är cirka 16 procent lägre än vad det var vid samma period i fjol.
- Anmälninginflödet har dock ökat med drygt 60 procent från föregående månad där en stor andel berör Bolagsupplysningen.
- Det höga inflödet av s.k. VD-bedrägerier har även påverkat brottskoden då det inte sällan är falska fakturor inblandade i upplägget.

Aktiviteter

- Det har visat sig att kommuner och myndigheter betalar bluffakturor i hög utsträckning. Polisen och Skatteverket har varit i kontakt med företrädare inom offentlig sektor och arbetar med att ta fram en handlingsplan för ekonomiansvariga.
- Samverkan Mot Fakturabedrägerier har inlett ett arbete för att strukturera och analysera komponenterna som ingår i brottsmoduset fakturabedrägeri.

Bedrägeri med hjälp av internet - Brottsskod 0913

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	133	115	129	
Polisregion Bergslagen	139	109	115	
Polisregion Mitt	132	141	121	
Polisregion Stockholm	355	344	435	
Polisregion Öst	166	141	201	
Polisregion Väst	401	291	371	
Polisregion Syd	333	291	359	
Totalsumma	1 659	1 432	1 731	

Information

- Internetbedrägerierna består till 41 procent av olika former av annonsbedrägerier såsom Blocket, Tradera och Facebook.
- 33 procent utgörs av kort och kreditköp i annans namn, dvs. att brottet inletts med ett identitetsintrång. Av dessa 33 procent utgör 26 procent kreditbedrägerier och 7 procent CNP.

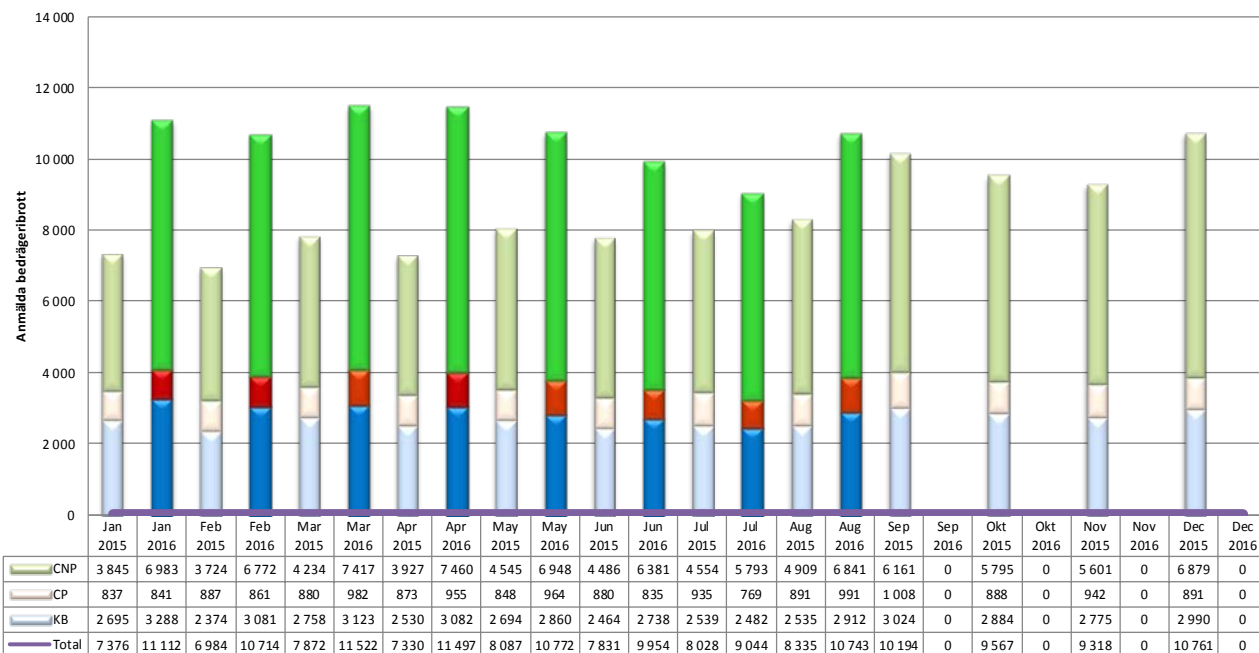
Sammanfattning

- Brottsskoden bedrägeri med hjälp av internet minskade med omkring 15 procent under 2015.
- Troligtvis handlar det framförallt om ett minskat inflöde av annonsbedrägerier, såsom Blocket och Tradera, samt att en del onlinebutiker vidtagit förbättrade säkerhetsrutiner gällande beställning över nätet.
- Anmälninginflödet under de första åtta månaderna 2016 är drygt 10 procent lägre än vad det var vid samma period i fjol.

Aktiviteter

- Ett strukturerat samarbete pågår med bankerna för att i ett tidigt skede upptäcka brottserier.

Identitetsintrång - Brottskod 0901+0902+0904+0906+0913

Sammanfattning

- Anmälningar rörande identitetsintrång hamnar huvudsakligen i 5 brottskoder. Diagrammet ovan bygger på den djupstudie NBC gjort gällande hur brotten fördelar sig och är endast ett verktyg för NBC för att kunna mäta utvecklingen.
- NBC har fr.o.m. 2016 valt att dela in identitetsintrången i 3 kategorier; CP- bedrägerier, kreditbedrägerier samt CNP bedrägerier.
- Sammanlagt anmäldes 10 743 identitetsintrång under augusti 2016.
- Inflödet under de första åtta månaderna 2016 är drygt 37 procent högre än vad det var vid samma period i fjol.
- Totalt har 85 358 personer anmält att de utsatts för ett identitetsintrång under 2016.
- Ökningen ligger framförallt inom CNP- bedrägerierna.
- Fr.o.m. den 1 juli har vi en ny brottskod – olovlig identitetsanvändning. Antalet anmälda fall av olovlig identitetsanvändning uppgick till 1701 stycken under augusti månad.

Aktiviteter

- Fortlöpande samarbete med Nationellt forensiskt center rörande problematiken kring falska id-handlingar.
- Samverkansgruppen mot identitetsintrång (SMID) är ett privat/offentligt samarbete med ett 20-tal ledande aktörer myndigheter, branschorganisationer och företag. SMID arbetar bl.a. med att samordna insatser för att höja id-säkerheten.
- Under oktober månad deltar Sverige genom MSB och i nära samverkan med NBC, i Europeiska informationssäkerhetsmånaden. I år kommer fokus ligga på identitetsintrång och framförallt s.k. CNP- bedrägerier.

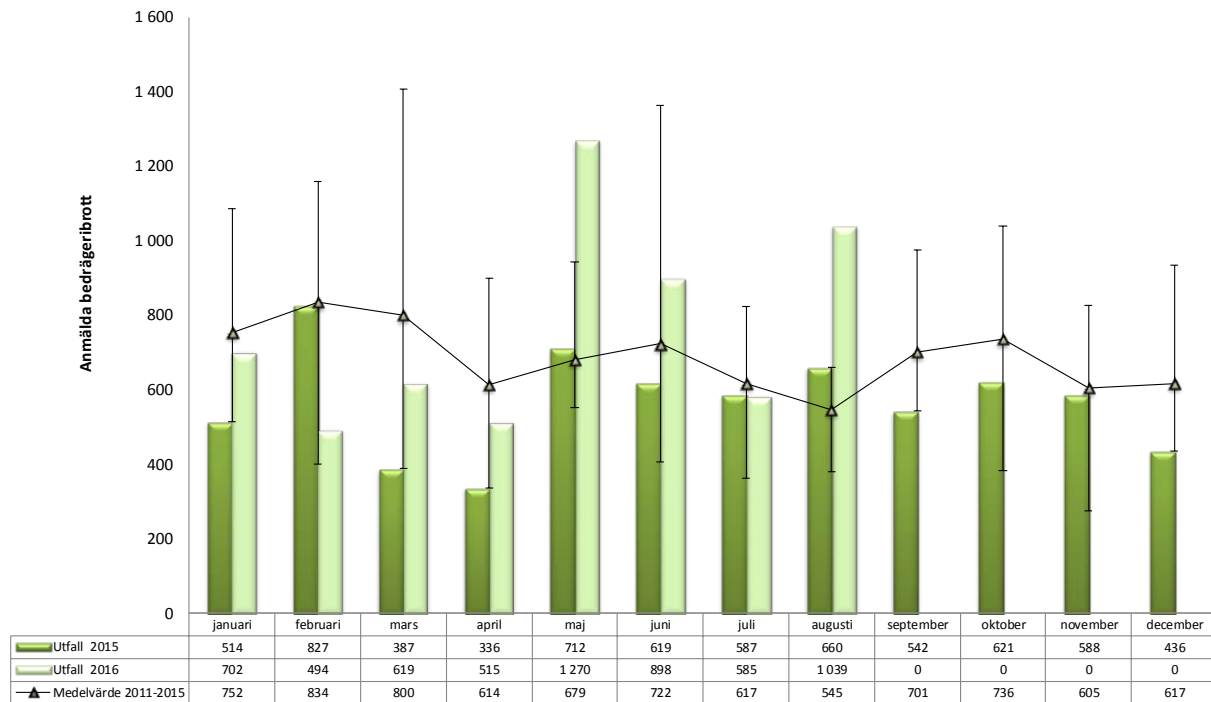
Identitetsintrång

- Förutom revideringen och uppdateringen gällande hur brottsligheten ser ut och hur anmälningarna koder kommer vi fr.o.m. januari 2016 även ändra vår definition rörande vad som inbegrips i begreppet identitetsintrång. Dels med anledning utav den rapport som Brå publicerat *En kartläggning av bedrägeribrottsligheten i Sverige* men även med anledning utav den nya lagen gällande identitetsintrång.
- Lagen som trädde i kraft den 1 juli 2016 innebär att det numera är straffbart att använda andra personers identitetsuppgifter på ett sådant sätt att det leder till en skada eller olägenhet för denne. Det nya brottet kallas olovlig identitetsanvändning och omfattas av 4 kap BrB. Lagtexten lyder enligt följande:

”Den som genom att olovligen använda en annan persons identitetsuppgifter utger sig för att vara honom eller henne och därigenom ger upphov till skada eller olägenhet för den vars identitetsuppgifter används, döms för identitetsintrång till böter eller fängelse i högst två år.”

- Med identitetsuppgifter menas sådana uppgifter som kan användas för att identifiera en fysisk person som är i livet. Exempel på sådana uppgifter är personnummer, namn, adress, e-post eller liknande. Avgörande är om uppgifterna ensamma eller tillsammans är tillräckligt unika för att identifiera en fysisk person, enligt författningskommentaren.
- Den nya lagen och även den definition som Brå använder sig av i sin rapport innebär att s.k. Card-present bedrägerier bör ses som en form av identitetsintrång. Detta då det fysiska kortet i kombination med den unika pin-koden verifierar och bekräftar att du är du. Nyttjandet av någon annans kort i kombination med pin-kod alternativt nyttjandet av någon annans bank-id eller e-legitimation faller med andra ord in under begreppet identitetsintrång. Av denna anledning kommer även vi på NBC inkludera card-present bedrägerierna när vi talar om identitetsintrång framöver.

Bidragbrott - 5060-5075*

Region	juni	juli	augusti	Trend
Polisregion Nord	101	52	11	
Polisregion Bergslagen	80	63	12	
Polisregion Mitt	203	90	333	
Polisregion Stockholm	162	126	61	
Polisregion Öst	36	18	38	
Polisregion Väst	212	195	296	
Polisregion Syd	104	41	288	
Totalsumma	898	585	1 039	

Information

- Sammanslagning av brottkoderna 5060-5063 (Försäkringskassan) 5064-5067 (Kommun) 5068-5071 (A-kassa och Arbetsförmedling) 5072- 5075 (PPM, CSN och Migrationsverket)

Sammanfattning

- Antalet anmälda bidragbrott ökade med drygt 15 procent under 2015.
- Anmälninginflödet under de första åtta månaderna 2016 är drygt 32 procent högre än vad det var under samma period i fjol.
- Ökningen under augusti beror framförallt på ett ökat inflöde av anmälningar från Försäkringskassan som genomfört extra kontroller gällande föräldrapenning.

Aktiviteter

- Det pågår för närvarande en försöksverksamhet med Försäkringskassan i Stockholms län om att höja kvaliteten i anmälningarna av bidragbrott och att dessa skickas till polisen via e-post.